

nationale kapitalbevægelser udvikling og mulighederne for en international stabilisering af pengevæsenet; og forfatteren giver her udtryk for lignende synspunkter, som han tidligere har hævdet fx. i artikler i Index og i Weltwirtschaftliches Archiv.

I et par afsluttende kapitler gives de vigtigste træk af aarets kreditpolitik, og især fremhæves det betydningsfulde faktum, at den første del af konjunkturopsvinget, maalt med produktionens omfang, finder sted uden udvidelse af bankkrediten; som forklaring anføres: »There is, in every depression, a period during which deposits accumulate while the existing equipment, resources and cash assets of industry are fully adequate to finance the first expansion of production without fresh bank loans or advances«. De forskellige landes guld- og sølvpolitik omtales, og den afsluttende oversigt over den økonomiske situation i juli 1935 slutter med følgende kloge, betingede optimisme: »The chief obstacle to further recovery in the immediate future is the fear of renewed economic warfare. Further exchange disturbances and the imposition of new, or even the maintenance of existing, trade restrictions might prove powerful enough, as they have done before, to cause another setback; but given economic peace and international co-operation the signs of economic improvement in the summer of 1935 are more encouraging than at any preceding period since the depression began«.

Danske forhold er fyldigt belyst fra et internationalt synspunkt og sat i relation til andre lande, saa at der er rig mulighed for at bedømme Danmarks stilling til verdensøkonomien og konjunkturopgangen. Der findes ikke nogen bedre bog end W. E. S. for den økonom, forretningsmand eller journalist, der ønsker en intelligent orientering i internationale spørgsmål.

Henning Ravnholt.

Gudmund Hatt: STILLEHAVSPROBLEMER. Det kgl. danske geografiske Selskabs kulturgeografiske Skrifter. Bd. 1. H. Hagerups Forlag. 1936. 84 S. m. Kort.

De økonomiske og politiske Problemer, som i ovennævnte Skrift behandles paa smaa 100 Sider, har Interesse just for Nationaløkonomer og nationaløkonomisk interesserede Læsere, og giver en Fylde af nøjagtige og velvurderede Oplysninger og Kendsgerninger om de Lande og Folk, som grupperer sig om Stillehavet. Prof. Hatt deler disse Lande i »Hvid Mands Lande«, »Mestizlande«, »Plantagelande« og »det uafhængige Østasien«. Denne Søndring efter Befolkningsstrukturen er Grundlaget for den følgende Problembehandling og befolkningspolitiske Betragtninger, der aftegner Befolkningspresset i det tæt befolkede Japan og i det ligeledes tæt-befolkede Kina, og det forskellige Forløb det tager i disse to Lande; i Japan: Industrialisering med politisk og militær Ekspansion, fra Kina: Udvandring, Kolonisation og Akklimatisering. Men maaske fører netop selve Japans Politik til en Industrialisering af Kina. — Medens »Hvid Mands Landene« f. Eks. Australien, der er tyndt befolket, har kunnet værges sig imod Folkeindvandring, er Forholdet et andet overfor Varestrømmen, der følger af Industrialiseringen. Japans Industrieksport trænger systematisk frem: Japan er saaledes blevet de fattigste farvede Folkeslags Leverandør, og dækker derved et Behov, som muligvis ellers ikke vilde blive dækket eller følt. Men Japans Eksport og Kamp for Markeder

ationale kapitalbevægelser udvikling og mulighederne for en international stabilisering af pengevæsenet; og forfatteren giver her udtryk for lignende synspunkter, som han tidligere har hævdet fx. i artikler i Index og i Weltwirtschaftliches Archiv.

I et par afsluttende kapitler gives de vigtigste træk af aarets kreditpolitik, og især fremhæves det betydningsfulde faktum, at den første del af konjunkturopsvinget, maalt med produktionens omfang, finder sted uden udvidelse af bankkrediten; som forklaring anføres: »There is, in every depression, a period during which deposits accumulate while the existing equipment, resources and cash assets of industry are fully adequate to finance the first expansion of production without fresh bank loans or advances«. De forskellige landes guld- og sølvpolitik omtales, og den afsluttende oversigt over den økonomiske situation i juli 1935 slutter med følgende kloge, betingede optimisme: »The chief obstacle to further recovery in the immediate future is the fear of renewed economic warfare. Further exchange disturbances and the imposition of new, or even the maintenance of existing, trade restrictions might prove powerful enough, as they have done before, to cause another setback; but given economic peace and international co-operation the signs of economic improvement in the summer of 1935 are more encouraging than at any preceding period since the depression began«.

Danske forhold er fyldigt belyst fra et internationalt synspunkt og sat i relation til andre lande, saa at der er rig mulighed for at bedømme Danmarks stilling til verdensøkonomien og konjunkturopgangen. Der findes ikke nogen bedre bog end W. E. S. for den økonom, forretningsmand eller journalist, der ønsker en intelligent orientering i internationale spørgsmål.

Henning Ravnholt.

Gudmund Hatt: STILLEHAVSPROBLEMER. Det kgl. danske geografiske Selskabs kulturgeografiske Skrifter. Bd. 1. H. Hagerups Forlag. 1936. 84 S. m. Kort.

De økonomiske og politiske Problemer, som i ovennævnte Skrift behandles paa smaa 100 Sider, har Interesse just for Nationaløkonomer og nationaløkonomisk interesserede Læsere, og giver en Fylde af nøjagtige og velvurderede Oplysninger og Kendsgerninger om de Lande og Folk, som grupperer sig om Stillehavet. Prof. Hatt deler disse Lande i »Hvid Mands Lande«, »Mestizlande«, »Plantagelande« og »det uafhængige Østasien«. Denne Søndring efter Befolkningsstrukturen er Grundlaget for den følgende Problembehandling og befolkningspolitiske Betragtninger, der aftegner Befolkningspresset i det tæt befolkede Japan og i det ligeledes tæt-befolkede Kina, og det forskellige Forløb det tager i disse to Lande; i Japan: Industrialisering med politisk og militær Ekspansion, fra Kina: Udvandring, Kolonisation og Akklimatisering. Men maaske fører netop selve Japans Politik til en Industrialisering af Kina. — Medens »Hvid Mands Landene« f. Eks. Australien, der er tyndt befolket, har kunnet værgе sig imod Folkeindvandring, er Forholdet et andet overfor Varestrømmen, der følger af Industrialiseringen. Japans Industrieksport trænger systematisk frem: Japan er saaledes blevet de fattigste farvede Folkeslags Leverandør, og dækker derved et Behov, som muligvis ellers ikke vilde blive dækket eller følt. Men Japans Eksport og Kamp for Markeder

dikteres først og fremmest af Nødvendigheden af at opnaa Betalingsmidler for Import til Japan af, hvad dette Land behøver, og ved Boykot paa det vigtigste af disse Markeder: Kina bliver Japans Politik dobbelt aggressiv andetsteds. Som et Eksempel i Tilslutning til Forf. paa saadanne Forskydninger kan anføres, at Siam tidligere havde en aktiv Handelsbalance overfor Japan (ved Eksport af Ris), medens Forholdet nu er omvendt, hvilket igen rejser Spørgsmaalet, om Siam da f. Eks. kan dyrke Bomuld til Japan til Udligning af Mellemværendet, og i denne Henseende tæller det, at Japan har Vanskelighed ved at betale for den store amerikanske Bomuldsimport, fordi det amerikanske Marked for Raasilke svigter. Lignende Træk viser Forholdet for Trekanten: Japan—Australien—England og Trekanten: Japan—Philippinerne—U. S. A. og Trekanten: Japan—Hollandsk Indien—Holland. — I Alaska viser Forf. et interessant Eksempel paa, hvorledes Nutidens tekniske Hjælpemidler gør det muligt at udnytte et raastofproducerende Land uden at give det en talrig Befolkning, — men naturligt er et saadant Land mindre modstandsdygtigt mod et Befolkningspres.

Fremstillingen belyser Betydningen af Organisation i faste Statsformer — Økonomikredse — og den økonomiske Stødkraft dette giver udadtil. Det er ikke teknisk Overlegenhed, der betinger Japans Ekspansion idag, selv om Japan ikke tynges af forældede Anlæg paa samme Maade som gamle Industrilande, og Arbejdskraftens Billighed opvejes i mangt og meget af dens ringe Effektivitet, men det er Japanernes nationale Disciplin, det er Organisationen f. Eks. i Storselskaber og Eksportforeninger, der forhindrer indbyrdes Konkurrence, øver Kontrol og sørger for Tilpasning til Makederne og Propaganda, — en Ensrettethed udadtil, en Slags Plan-økonomi, før Europæerne kendte dette Begreb.

Saaledes aabner Bogen vide Perspektiver.

Marius Christoffersen.
